

Szegeden kilencezren dolgoznak a Vöröskeresztben

Küldöttválasztó ülés a Vöröskereszt Szeged városi bizottságán

Két év telt el a Magyar Vöröskereszt legutóbbi országos kongresszusa óta. Ez alatt a két esztendő alatt a Vöröskereszt-alapszervezetek Szegeden tovább folytatták eredményes és hasznos munkájukat.

Hogy jól, kiválóan dolgoztak, azt mutatják az említett időszak eredményei is.

Vasárnap délelőtt 9 órakor a Hazafias Népfőrdő Vörösmarty utcai helyiségében a Vöröskereszt-alapszervezetek 180 küldöttje gyűlt egybe,

hogy megválassza a Magyar Vöröskereszt Szeged városi elnökségét és a következő hetekben tartandó megyei konferencia küldöttjeit. Rövid műsor és a Hámán Kató ifjúsági vöröskereszt csoport tagjainak köszöntője után dr. Berkes Pál, a városi tanács egészségügyi osztályának vezetője köszöntötte a küldött- és vezetőségválasztó ülés résztvevőit, majd

Krekuska Istvánné, a Vöröskereszt városi titkára mondta el beszámolóját a szegedi Vöröskereszt két esztendő munkájáról. A be-

számoló részletesen elemezte a két év alatt elért eredményeket. Krekuska Istvánné elmondta: a jó munkának köszönhető, hogy

Szeged 101 alapszervezetének ma már több mint 9 ezer tagja van,

s a tagok többsége aktívan részt is vesz a szervezeti munkában.

A tartalmas beszámolót hozzászólások követték, amelyek során felszólalt Máté Mihály, a Magyar Vöröskereszt országos központjának munkatársa is.

Tolmácsolta az országos központ üdvözlését és elismerését a szegedi szervezetek számára.

Ezt követően új vezetőséget választottak. Az alapszervezetek küldöttjei 38 aktívát választottak be a városi vezetőségbe, s megválasztották a megyei konferencia 36 küldöttjét is. A városi bizottság titkárául Krekuska Istvánné, elnökül pedig dr. Berkes Pált, a városi tanács egészségügyi osztályának vezetőjét választották meg.

Tanácskozott a szabadtéri játékok művészeti bizottsága

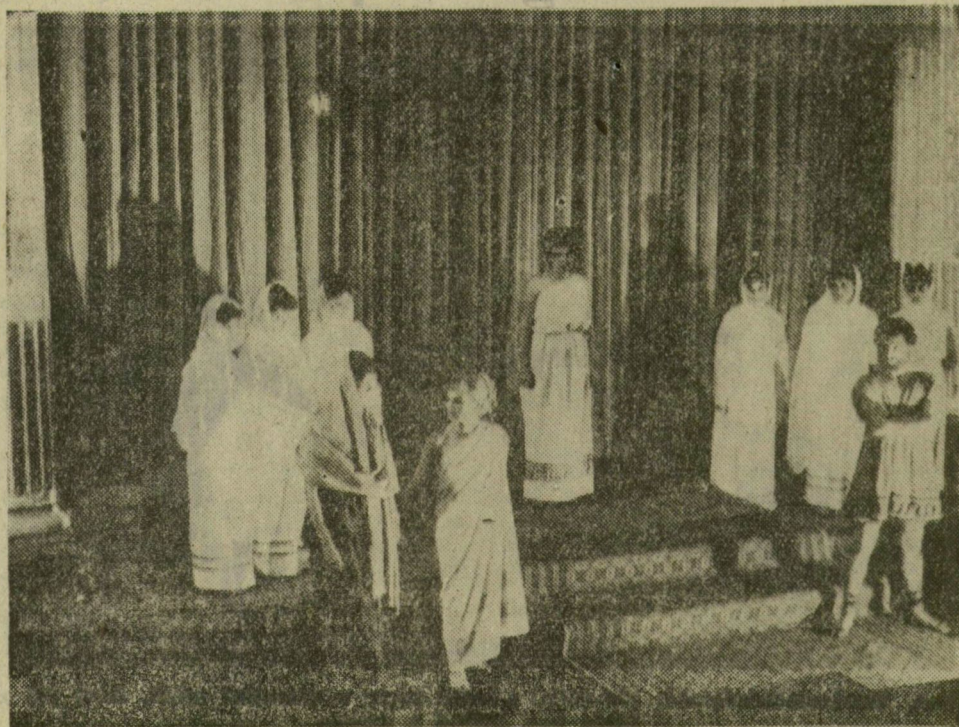
A Szegedi Szabadtéri Játékok művészeti bizottsága tegnap délelőtt Tari János v. b.-elnök helyettes hivatalában tartott újabb tanácskozást, amely a játékok közvetlen előkészületeire szorított. A műsor most már végleges: a játékokat a »Hunyadi László«-val nyitják meg, majd a »Bánk bán«-t mutatják be. Mindkét operát Mikló András, az Állami Operaház rendezője rendezi. Nem tudni még, hogy a Moszkvai Állami Akadémiai Nagyszínház balett-kara mivel szerepel. Egyformán szóba jött a Romeo és Júlia, valamint a Párizs lángjai, de lehetséges, hogy egy harmadik balettet mutatnak be.

A »János vitéz«-t Szinetár Miklós rendezésében teljesen felújítják, többnyire új szereplőkkel is. Az ember tragédiáját ötödör játsszák az idén a Szegedi Szabadtéri Játékokon Major Tamás kétszeres Kossuth-díjas kiváló művész rendezésében, ugyanakkor Lucifer szerepét is ő alakítja, Paul Robeson egy alkalommal lép fel a játékokon, de nem választott még, hogy augusztus 4-én, 9-én, vagy 16-án-e.

A művészeti bizottság arról is döntött, hogy a szerződések rövid időn belül meg kell kötni a játékokra meghívott művészekkel, valamint technikai szakemberekkel.

Euripidész tragédiája az Egyetemi Színpadon

Szép előadásban mutatták be a Hekabé-t

(Somogyi Károlyné felv.)

A legigényesebb nézőt is magával ragadta a lelkesedés, amely elfeledtette vele, hogy nem igazi színházban ül, s nem ott elevenedik fel a görög drámairodalom egyik remeke, Euripidész Hekabé-ja. Az újjáalakult Egyetemi Színpad együttessel szombat és vasárnap esti bemutatója azt az ér-

zést táplálta, hogy nem is műkedvelők szórakoztatják a közönséget, hanem a színpad és játék kiforrott ismerői. Pedig »csak« műkedvelők voltak, egyetemi hallgatók, akik szövegmondásban és játékfelfogásban egyaránt sikeresen visszatértek az ókori görög színpadok levegőjébe.

Az Egyetemi Színpad bemutatkozása azért is dicséretes, mert vállalkozásában olyan görög tragédiát láthattunk, amit hazánkban eddig még nem mutattak be egyetlen színpadon sem. Hekabé első, még századeleji magyar fordítása erre ugyanis pontatlansága és naív nyelvezete miatt nem volt alkalmas. Az új és modern fordítás s egyben a tragédia színpadra alkalmazása dr. Horváth István Károly érdeme. A mondanivalót tömörséggel ültette át, hogy nemcsak a tragédiában gyönyörködünk, nemcsak a klasszikus görög világ egy darabja elevenedik meg előttünk, hanem nyelvünk szépségei is kifejezésre jutnak benne.

Ez a szépség ugyanis önmagáért beszél, hiszen a görög tragédiák egyik jellegzetessége éppen az, hogy nem is a cselekmény, hanem a szövegmondás és a mimika kap különös hangsúlyt a játékokban. S a hangulatteremtő erő már a gyönyörű szövegű prólógusban teljes érvényre jutott. Novák Mária kitűnő tolmácsolásában. S ez a drámai feszültség mindvégig eleven kontaktust teremtett a néző és a színpadi játék között.

A háromezer esztendő történet mai mondanivalója, a háború elítélése egy anya, Hekabé szenvedésén keresztül különös aktualitással hatott. Az őz trójai királyné, Hekabé, hajdan ötven dallás ifjú és szépséges szűz anyja, a győztes fővezér, Agamemnon sátrában hullatva a reménytelen rabszolgaság keserves könnyeit, két utolsó gyermekétől, Polüxénétől és fiától, Polüdorosztól is megfosztották.

Ennek a fájdalomnak a tolmácsolása teszi ma is élővé Euripidész mondanivalóját, ha úgy tetszik »moderné«, amennyiben a háború modern korunkban is probléma az emberiség életében. Hekabé szerepében Lakner Anna igazán emlékeztetett alakított. Biztos színpadi mozgás, a játék mély átélése valóban a trójai királyné szenvedéséről vallott. Ugyanezt kell mondani a Polüxéné-t alakító Tóth Mária-ról is, mint az együttes fő erősségéről. Polüdorosztól trójai király szerepében Mazán Mátyas volt kitűnő, Tóth István pedig Odüsszeusz görög hőst alakította sikerrel.

Agamemnon (Merényi László) és Talthübiosz (Tóth István) mind játékokban és szövegmondásban halványabb volt, amit talán a várakozásteljes premier-láz okozott, mint ahogy Makl Mária sem volt otthon teljesen az öreg szolgáló szerepében. A hattagú női kar, s a zongorakíséret, mint hű színpadi aláfestő szerepe a helyén volt mind rendezésben, mind pedig fontossága hangsúlyozásában.

Daniss Győző rendezése dícséretes színpadi ismeret- és tehetség volt, amit megerősítenek a sikeres technikai megoldások is. Dr. Lehel István díszletterve a görög színpadok egyszerűségével hatott.

Az Egyetemi Színpad új bemutatkozása olyannyira sikeres volt, hogy szívesen látnánk megismételni ezt a bemutatást akár a Szegedi Nemzeti Színház színpadán is nagyobb közönség előtt, mint amelynek befogadására az egyetemi auditorium maximum kiesnek bizonyul.

L. F.

Japán zenemű nagy sikere a filharmonikusok vasárnapi hangversenyén

A szegedi Bartók Béla filharmonikus zenekar vasárnapi hangversenyét japán karmester, Takashi Asahina, az osakai rádió és televízió főzeneigazgatója, és ottani operaház igazgatója vezényelte. Az ötvenhárom éves, világhírű mester Csehszlovákiából érkezett hozzánk, utabari Jugoszlávia és Nyugat-Németország felé, s hazánkban itt, Szegeden mutatkozott be, budapesti és pécsi hangversenyei előtt.

Takashi Asahina szegedi koncertjére magával hozta egy fiatal japán zeneszerző, Akutagawa Harom tétel vonózenekarra című művét és Magyarországon először a vasárnapi hangversenyen mutatta be. Az egyébként is kiemelkedő sikerű koncerten ez a műsorszám aratta a legnagyobb sikert. Akutagawa műve valóban minden tekintetben figyelemre méltó alkotás. Legrokonoszevesebb vonása talán az, ahogyan a hagyományok és a korszerűség egységébe ötvöződik benne. Az európai zene múltja és a modern törekvések fonnódnak össze ebben a lírai hangvétél műben a japán hagyományokkal, s ez — túlzás nélkül állíthatjuk — mérték és példa lehet minden mai zeneszerző számára. A modern hanghatások scharsem jelentkeznek benne szélsőséges túlzásként, a mondanivalótól elválva és attól függetlenül (például a hangszerek ütögetése, ez a valóban modern zenei eszköz az egész mű mondanivalójához simul) és a mű japán elemei sem ríktó egzotikumok, hanem a mondanivaló szolgálói és kifejezői. A megkapóan szép dallamokra épülő mű bemutatásának sikerére jellemző, hogy a hangverseny végén a legszébb részt, a második tételt teljes egészében meg kellett ismételn.

A japán karmester kiváló képességei legszembetűnőbben Beethoven VIII. szimfóniájának előadásában mutatkoztak meg. Pontosság, mértéktartás, minden hatásvadászat határozott kerülése, egyszerűség és hűség az előadott műhöz, a zeneszerző szándékaihoz: talán ezek a vonások jellemzik legjobban Takashi Asahina munkáját.

A Szegedi Nemzeti Színházban megrendezett vasárnapi hangversenyen Unger Emőke sikeres közreműködésével a zenekar hatásosan

adta elő Csajkovszkij Rokokó variációk című művét is. Ö. L.

Cél: a szocialista brigádmozgalom fejlesztése

Egy hasznos kezdeményezés nyomában

Éppen két hónapja annak, hogy a Szakszervezetek Megyei Tanácsa és a Magyar-Szovjet Baráti Társaság intéző bizottsága összehívta a Csongrád megyei társadalmi szervek képviselőit annak megbeszélésére, hogy miként lehetne segítséget adni a szocialista című dolgozó brigádoknak.

Az elhatározások

Nagyon sok okos gondolatot öntöttek szavakba ezen a tanácskozáson, hiszen a szocializmus építése során — amint hangsúlyozták — nem elegendő a termelés fokozása, a dolgozók anyagi jólétének növelése, hanem az is elengedhetetlenül szükséges, hogy a szocializmust építő emberek is megváltozzanak. Ennek az elvnek a gyakorlati megvalósítására határozták el, hogy az SZMT és az MSZBT közös programot állít össze »Munkában, művelődésben, emberi magatartásban példaképünk a szovjet kommunista brigád« elnevezéssel és ezt fűzet formájában eljuttatják a megye valamennyi brigádjához. Megbeszélték, hogy külön értékelő csoportot hoznak létre, mely összegyűjti a szocialista brigádok tapasztalatait és minden évben kiadja azt, melyik három brigád méltó arra, hogy ellátogasson a Szovjetunióba. Azt is eldöntötték, hogy tájékoztató fűzetben jelentetik meg, hogy a brigádtagok milyen oktatási intézményekben tanulhatnak, s milyen más lehetőségek van még szakmai és általános műveltségük öregbítésére.

Az első lépések

Való igaz, hogy a mag sem szökken azonnal kalászbá, mielőtt elvetik, s így a megyei társadalmi szervek tanácskozása után sem várhatta senki, hogy azonnnyomban megközelítik a célt: a szocialista brigádmozgalom teljes kifejldését, de azért mégis történt egy, s más azóta.

Nyomdába került például a tájékoztató fűzet. Lassú munka volt, de hogy alaposa, majd az dönti el, hogy a szocialista brigádok miként használhatják fel. Ebben a fűzetcskében megtalálható lesz minden iskolaforma és cím, ahol esti vagy levelező tagozaton tanulhatnak a munkások. Benne lesz a megyei könyvtár katalógusa, hogy milyen könyveket ajánl olvasásra. Felsorolják a színdarabok és filmek címét, melyeket a közeljövőben érdemes megnézni. A TIT programja az ismeretterjesztő előadásokról tájékoztat és a munkásakadémia-król. Mindebből pedig az következik, hogy sok hasznos forgathatják majd azok, akiket illet.

A mozgófilm tehát megindult. Amire azelőtt nemigen volt példa, hogy a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége, illetve annak szegedi intéző bizottsága az üzemekben is tartson szakmai tanfolyamokat, most már szívesen csinálja. Az MTESZ üzemekben dolgozó tagjai közül jó néhányat bevalasztottak egy-egy szocialista brigádba, mint a kábelgyárban és a textilművekben is.

Több segítség

Január óta működik az értékelő csoport és hétről hétre meglatogatják a szocialista brigádokat, hogy megismerjék és feljegyezzék tapasztalataikat és problémáikat.

Nem volt haszontalan az SZMT és az MSZBT kezdeményezése, a társadalmi szervek tanácskozása. Sőt, hatására — ha még alig érezhetően is — több segítséget kapnak a szocialista brigádok, mint eddig. Elvettlen hiba van talán: kissé lassú, a kelleténél kényelmesebbé ez a munka. A szocialista brigádok tevének a fokozottabb támogatást, hiszen ez a mozgalom még új ahhoz, hogy meglegyen a szükséges tapasztalat hozzá.

Az MSZBT tervei között

szerepel, hogy még ebben a hónapban újabb megbeszélést hívják össze, melyen részt vesznek a brigádok vezetői és kiváló tagjai is. Ez az újabb tanácskozás minden bizonnyal megadja majd a feleletet, hogy milyen eszközökkel lehet még inkább gyakorlatilag is megközelíteni a célt: a szocialista brigádmozgalom fejlődését.

Gázpárnás csapágák

Ismeretes, hogy még a legjobb kenőanyagokat sem lehet kielégítő módon használni olyan magas hőmérsékleten, amilyen sok korszerű berendezésben, például atomreaktorokban stb. uralkodik. Ezért az utóbbi időben külföldön nagy figyelmet szentelnek az olyan új típusú csapágáknak, amelyekben folyékony kenőanyag helyett magasyomású gázt alkalmaznak. Ennek az elvnek az alapján dolgozzák ki jelen-

leg Angliában az úgynevezett »gázpárnás« csapágák gyártását. E csapágák igen gyors fordulatszámú, modern turbinák, szivattyúk és gépek számára készülnek. A gázt nagy nyomással juttatják a henger és a csapágaközötti térbe, ahol a »gázpárna« számára mindössze 0,07 milliméternyi dilatációs hézagot hagynak. Ezzel az eljárással feleslegessé teszik a drága kenőanyagokat és meghosszabbítják a csapágák élettartamát.

Szigorúan fellépnek az engedély nélküli fairtókkal szemben

A szegedi járás községeiben az utóbbi időben egyre több fát vágnak ki engedély nélkül és elszaporodtak a falopások is. Főleg Sövényháza, Üllés, Balástya és Csengele környékén divik ez a büntetendő »szokás«. Büntető eljárást indítottak például Bozókai István Csengele, Tanya 373 sz. alatti lakos ellen, aki fiatal akácderéjéből hetven, a termelőszövetkezeti erdőből pedig 153 fát vágott ki, s nyolcezer forint kárt okozott. A Csengele, Tanya 319 szám alatti Adam Vendelné 29 élő akácot termelt ki engedély nélkül. Balástyán Simovics Antal Tanya 281 sz. alatti lakos nyolc 20 centi átmérőjű akácfaft lopott a vedresszéki állami

erdőből. Németh Mihály Gajgonya 372 sz. alatti lakos pedig a saját erdejéből termelt ki engedély nélkül 12 akácfaft. Valamennyiük ellen büntető eljárás indult, mert aki saját erdejéből engedély nélkül fát termel ki, a közellátás érdekeit veszélyeztető büntetett, ha pedig állami, vagy termelőszövetkezeti erdőből, akkor pedig társadalmi tulajdon elleni lopást követ el. Engedély nélkül — díó és szelídgesztenye kivételével — saját tulajdonban lévő gyümölcsfaft, vagy a tanya udvarán, belterületen lévő fát lehet kivágni. Már annak a fának a kivágására is tanács engedélyt kell kérni, ami a tanyabéjárót szegélyezi.